

Nabór LIFE 2022

**Maja Mikosińska,
Head of Sector LIFE Nature and Biodiversity
CINEA**

Program Unii Europejskiej na rzecz Środowiska i Klimatu

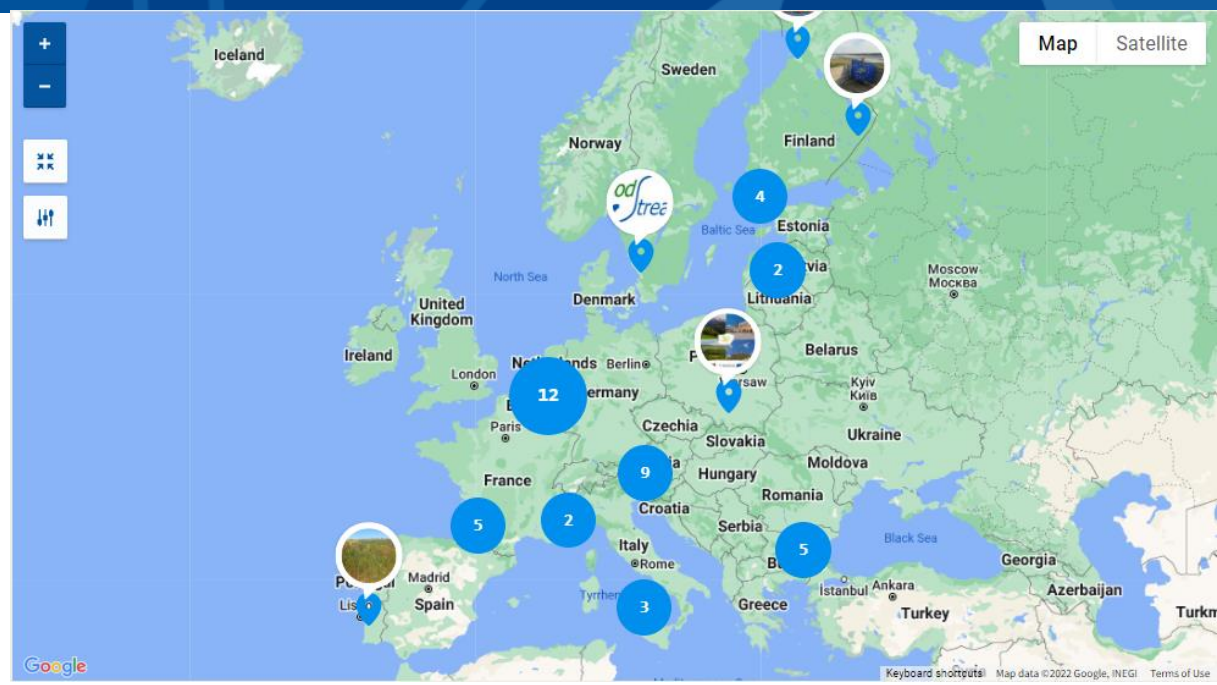
30 years
of bringing
green ideas to LIFE

LIFE 30th
anniversary

<https://www.lifeis30.eu/>

The new LIFE programme

- Program LIFE stanowi istotny wkład w realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal).
- Jedyne program UE poświęcony wyłącznie środowisku, ochronie przyrody i działaniom na rzecz klimatu.
- Budżet na lata 2021-2027 to 5,43 mld €.

The LIFE Programme 2021-2027

Wspierać przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, energooszczędną, opartą na energii odnawialnej i odporną na zmianę klimatu

Chronić i poprawiać jakość środowiska

Zatrzymać i odwrócić utratę bioróżnorodności

**Przyroda i
bioróżnorodność**

**Gospodarka o
obiegu zamkniętym
i jakość życia**

**Łagodzenie zmian
klimatu i adaptacja**

**Przejście na
czystą energię**

Projekty LIFE:

- Wypracowanie i demonstrowanie ekoinnowacyjnych techniki
- Promowanie najlepszych praktyk
- Pomoc we wdrażaniu i egzekwowaniu planów i strategii zgodnie z prawodawstwem UE.
- Katalizowanie wdrażania udanych rozwiązań na dużą skalę

Program LIFE:

- Przyczynia się do rozwoju, monitorowania i egzekwowania polityk ustawodawstwa UE
- Pomaga państwom członkowskim usprawnić ich wdrażanie

Beneficjenci

- Przedsiębiorstwa
- Organizacje pozarządowe
- Instytucje publiczne

- Wnioskodawcy (beneficjenci i podmioty powiązane) muszą:
  - być osobami prawnymi (organami publicznymi lub prywatnymi)
  - mieć siedzibę w jednym z kwalifikujących się krajów, tj.: państwach członkowskich UE (w tym krajach i terytoriach zamorskich (KTZ))
  - koordynator musi mieć siedzibę w państwie członkowskim UE

Otwarte nabory 2022

GRANTY

- Dotacje na działania:
  - Standard action projects (SAPs)
  - Strategic Nature Projects (SNAPs)
  - Strategic Integrated Projects (SIPs)
  - Technical Assistance (TA)
  - Other actions (OA) – w tym Coordination and Support Actions (CSAs)
- Dotacje operacyjne dla NGO

INNE FORMY FINANSOWANIA

- Przetargi (*nie w tym naborze*)
- Nagrody (*nie w tym naborze*)
- Blending (*nie w tym naborze*)

Standard action projects (SAPs)

‘Tradycyjne’ projekty LIFE mają na celu:

- rozwijać, demonstrować i promować innowacyjne techniki, metody;
- przyczyniać się do tworzenia bazy wiedzy i stosowania najlepszych praktyk;
- wspierać opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie prawodawstwa i polityki Unii,
- katalizować wdrażanie na dużą skalę skutecznych rozwiązań technicznych

Poziom współfinansowania UE: maksymalnie 60% z wyjątkiem:

- 75% w przypadku projektów dotyczących wyłącznie siedlisk i/lub gatunki priorytetowych
- 67% w przypadku projektów dotyczących zarówno siedliska i/lub gatunki priorytetowych, jak i nie.

Maksymalny czas trwania: 10 lat

Strategic Nature Projects (SNAPs) and Strategic Integrated Projects (SIPs)

Projekty zintegrowane mające na celu wdrożenie:

- Planów i Strategii wymaganych przez prawodawstwo UE
- Na dużą skalę terytorialną
- Przy zaangażowaniu kluczowych interesariuszy
- Oraz poprzez mobilizację innych funduszy unijnych, krajowych lub regionalnych w celu sfinansowania działań uzupełniających.
- Poziom dofinansowania: maksymalnie 60%

Maksymalny czas trwania: 14 lat

TA-PP:

- wsparcie w przygotowaniu SNAP i SIP.
- stawka współfinansowania maksymalnie 60%,
- maksymalny wkład LIFE w wysokości 70 000 EUR

Other Action Grants

Coordination and Support Actions

- projekty wspierające przejście na energię odnawialną i zwiększoną efektywność energetyczną.
- Stawka współfinansowania: maksymalnie 95%

Podprogram	Typ projektu	Procedura	Termin
Przyroda i bioróżnorodność	SAP	Jednoetapowa	4 października 2022
Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia	SAP	Jednoetapowa	4 października 2022
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja	SAP	Jednoetapowa	4 października 2022
Przyroda i bioróżnorodność	SNAP	Dwuetapowa	08 września 2022 (fiszka) 30 marca 2023 (pełny wniosek)
Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia	SIP		
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja			
Przyroda i bioróżnorodność	TA-PP	Jednoetapowa	08 września 2022
Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia			
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja			
Przejsie na czystą energię	OA	Jednoetapowa	16 listopada 2022

Priorytety

- Priorytety dla naborów SAP, SIP/SNAP, TA-PP pozostają takie same jak w naborze 2021. Informacje na temat tych naborów są dostępne na stronie LIFE CINEA, kanale Youtube programu LIFE oraz na stronie NFOŚiGW.
- Priorytety dla naboru OA (LIFE-CET) uległy zmianom. Informacje na temat tematów tego naboru są dostępne na stronie LIFE CINEA oraz kanale Youtube programu LIFE.

LIFE CET (przejsście na czystą energię) –18 różnych tematów

- Involving and empowering citizens in the clean energy transition
- Supporting the decarbonisation of buildings and H&C
- Facilitating investment projects at local and regional level
- Building skills and capacity of industry and the service sector
- Building a national, regional and local policy framework supporting the clean energy transition
- Attracting private finance for sustainable energy

LIFE CET (przejsście na czystą energię)

–18 różnych tematów

Citizens in the clean energy transition

- Addressing Building related interventions in vulnerable districts (LIFE-2022-CET-ENERPOV)
- Developing support mechanisms for energy communities (LIFE-2022-CET-ENERCOM)

Decarbonisation of buildings and H&C

- Towards a zero-emission building stock: deep renovation (LIFE-2022-CET-DEEPRENO)
- Energy performance & Smart Readiness of buildings (LIFE-2022-CET-BUILDPERFORM)
- Deployment and affordability of heat pumps (LIFE-2022-CET-HEATPUMPS)
- Low-grade renewable energy or waste heat in high temperature DH (LIFE-2022-CET-DH)

Building skills and capacity of industry and the service sector

- BUILD UP Skills – Strategies and training interventions enabling a decarbonised building stock (LIFE-2022-CET-BUILDSKILLS)
- Supporting the clean energy transition of the business sector (LIFE-2022-CET-BUSINESS)

LIFE CET (przejsście na czystą energię)

–18 różnych tematów

Building a national, regional and local policy framework supporting the clean energy transition

- Cites and regions (LIFE-2022-CET-LOCAL)
- Making the “Energy efficiency first” principle more operational (LIFE-2022-CET-EE1st)
- Effective implementation of key legislation (LIFE-2022-CET-POLICY)
- New energy labelling compliance support facility (LIFE-2022-CET-COMPLIANCE)

Facilitating investment projects at local and regional level

- Project Development Assistance (LIFE-2022-CET-PDA)
- Integrated Home Renovation Services (LIFE-2022-CET-HOMERENO)
- Setting up public facilitation structures (LIFE-2022-CET-RENOPUB)

Attracting private finance for sustainable energy

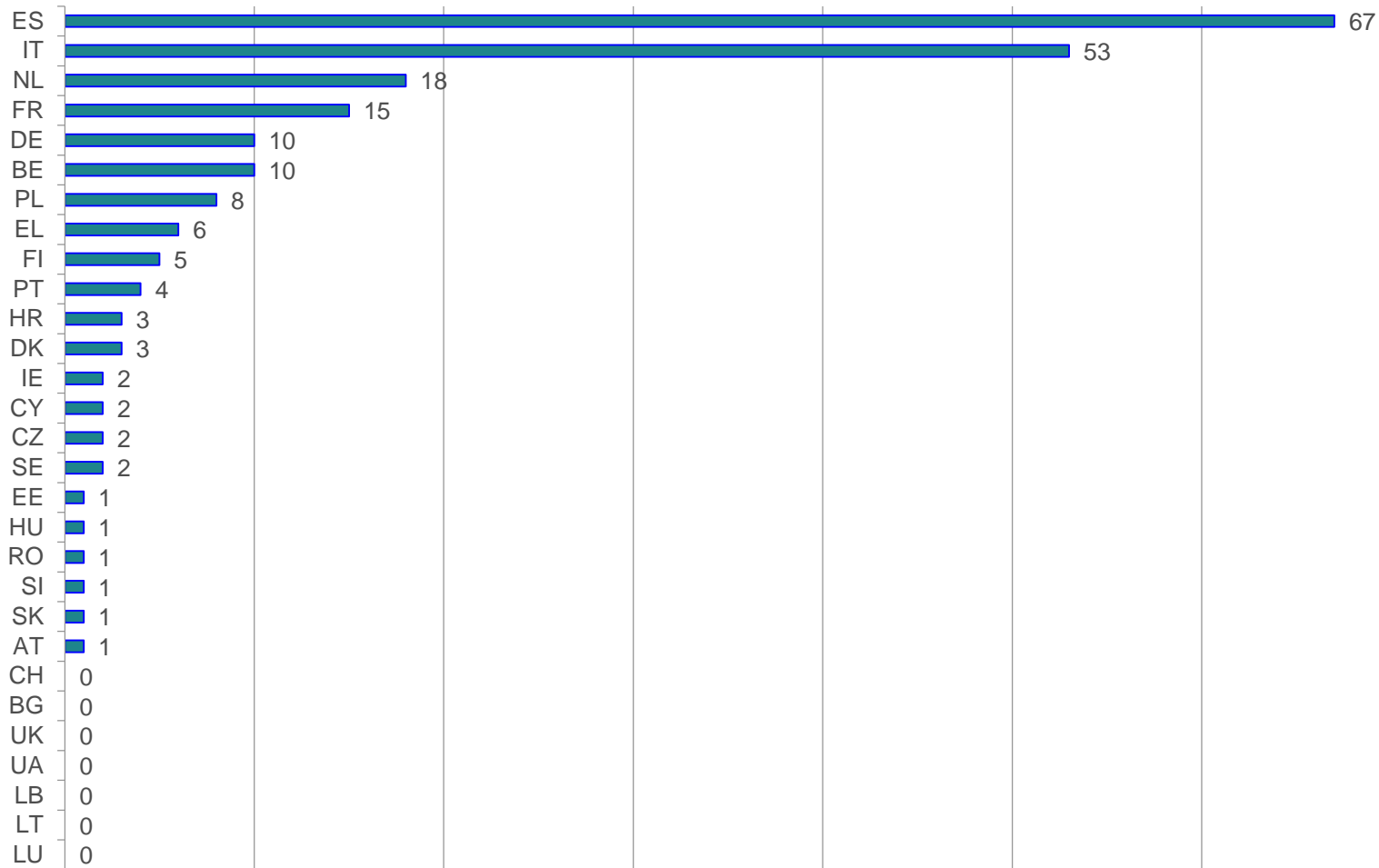
- Mainstreaming sustainable energy investments in the financial sector (LIFE-2022-CET-MAINSTREAM)
- Innovative financing schemes (LIFE-2022-CET-INNOFIN)
- National Finance Roundtables (LIFE-2022-CET-FINROUND)

Nabór wniosków 2021

Call 2021 Circular Economy and Quality of Life

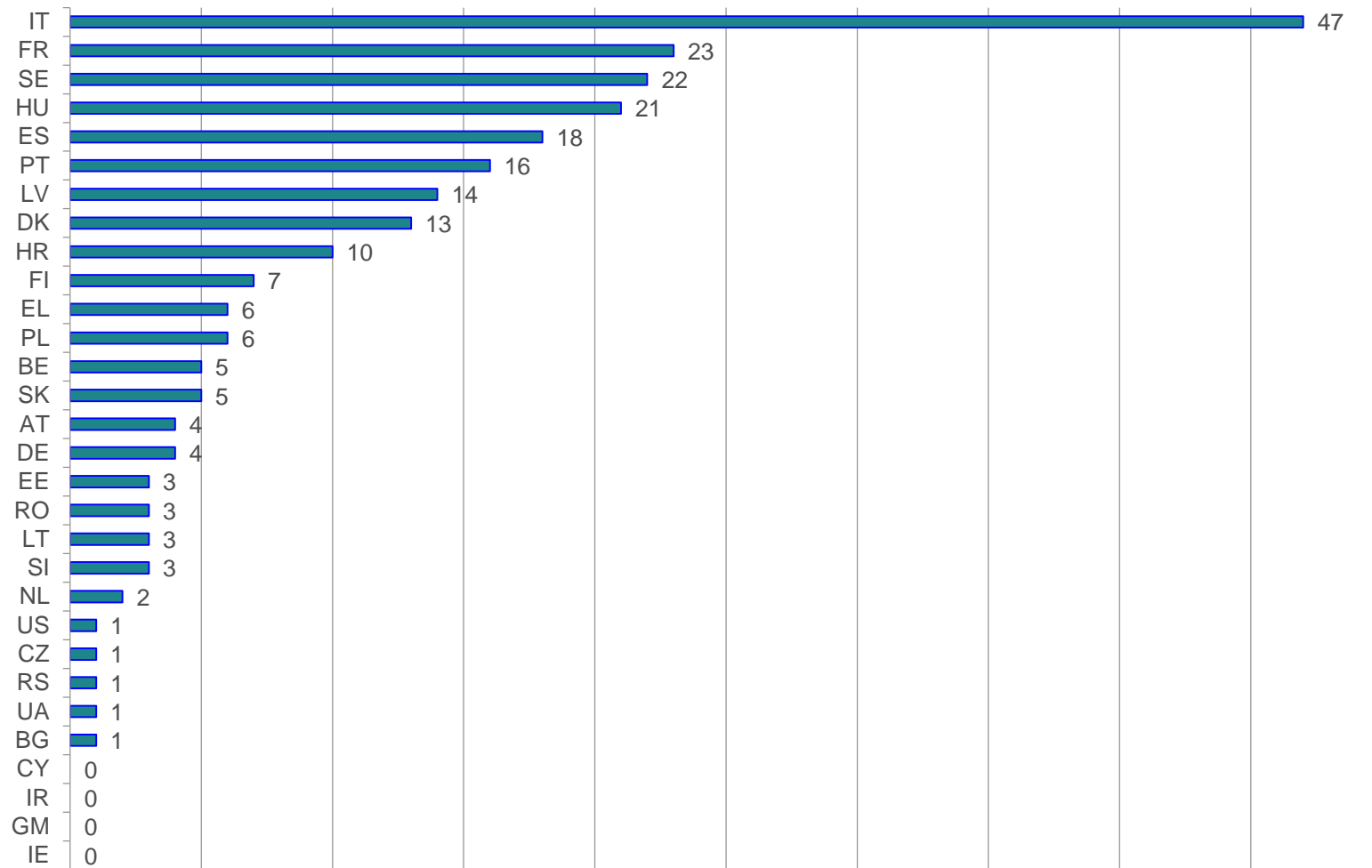
Awarded beneficiaries by country

46 proposals shortlisted
out of 267 submitted

Call 2021 Nature and Biodiversity

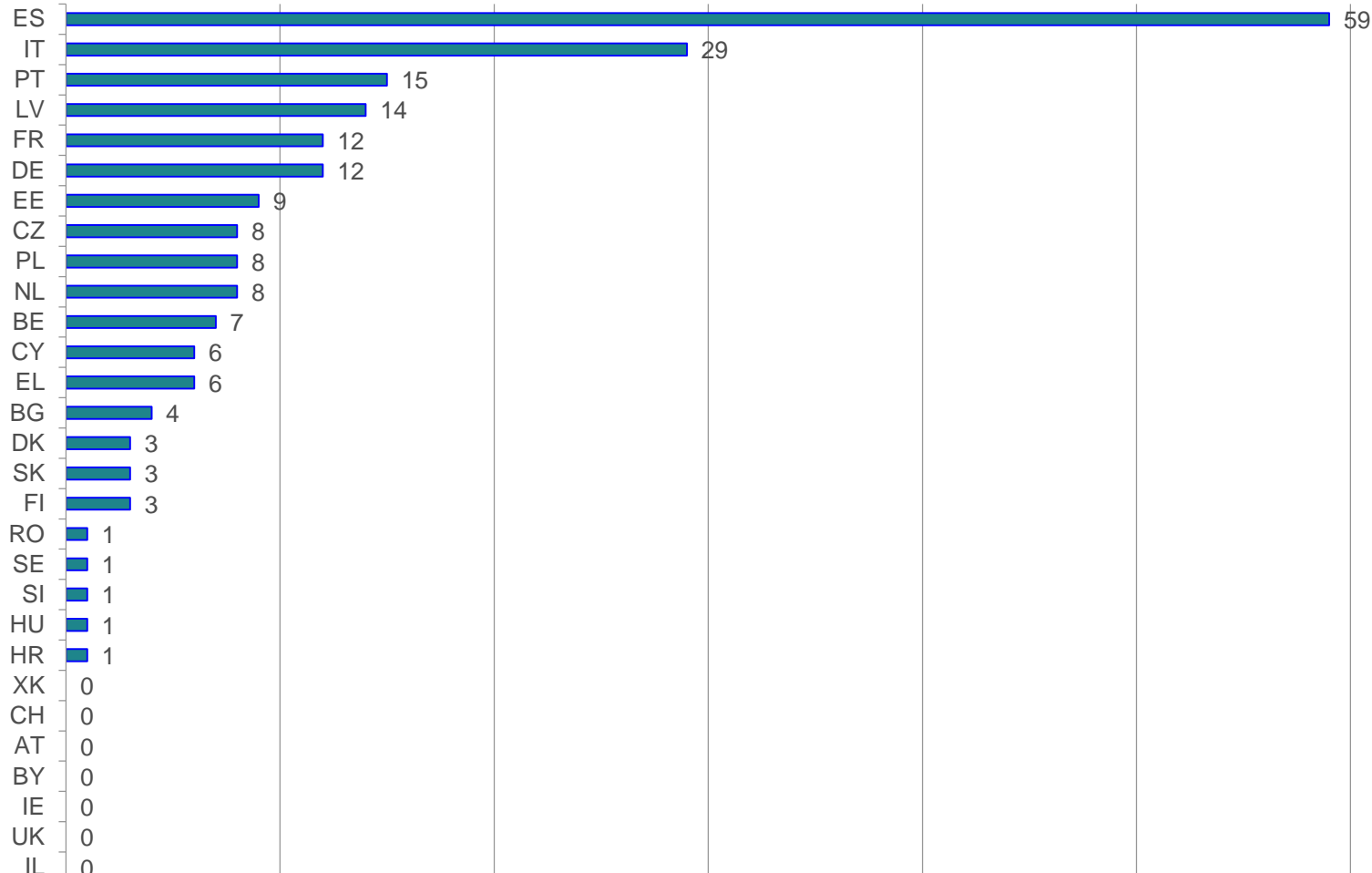
Awarded beneficiaries by country

26 proposals shortlisted
out of 165 submitted

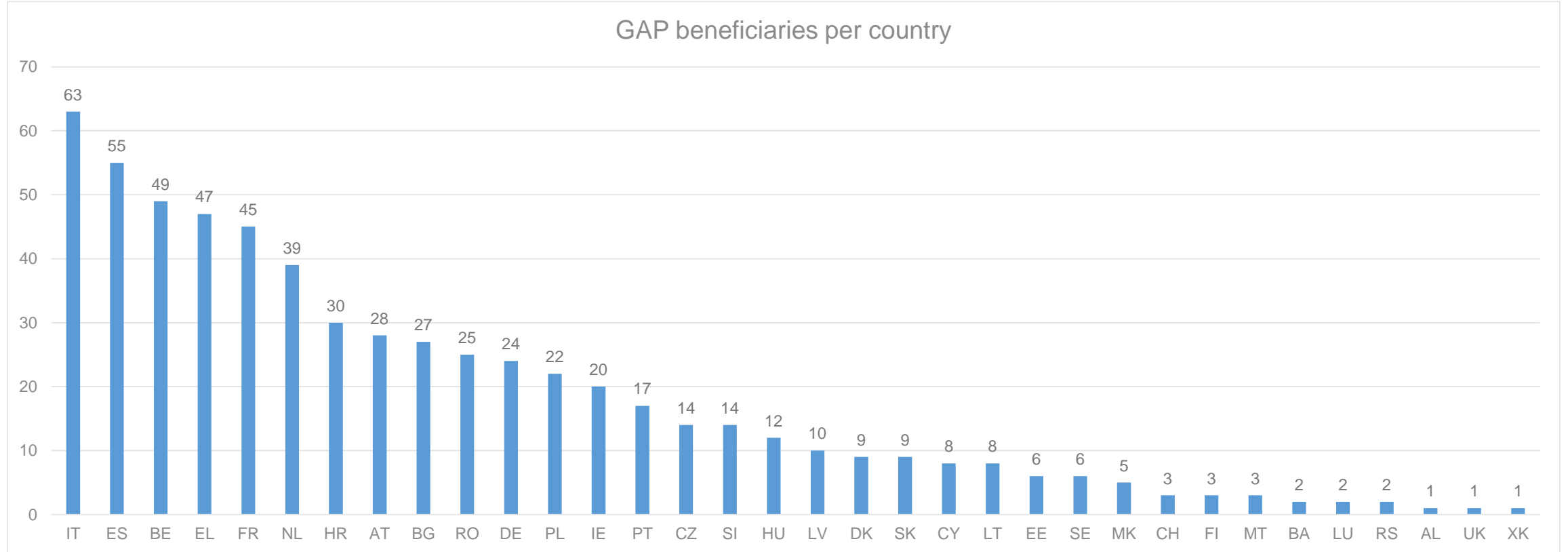
Call 2021 Climate Action

Awarded beneficiaries by country

30 proposals
recommended for funding
out of 174 submitted

Call LIFE-2021-CET: Beneficiaries invited for GAP

Jak skutecznie ubiegać się o finansowanie z programu LIFE

Wyzwania

- Duża konkurencja o fundusze LIFE
- Nowe środowisko IT i formularze aplikacji
- Wnioski, które nie przechodzą, są albo źle przygotowane, albo mają ograniczone ambicje lub oferują rozwiązania o nadmiernym ryzyku.
(uwaga: w SAP Przyroda jest trochę inaczej ze względu na dużą konkurencję między wnioskodawcami. Nawet bardzo dobrze przygotowane projekty mogą nie uzyskać dofinansowania.)
- Ale: klucz do sukcesu jest zawsze taki sam!

Zacznij wcześniej ... zacznij teraz!

1

Otwarcie naboru:
17 May 2022

Pierwsze nabory zamykamy:
08 września 2022

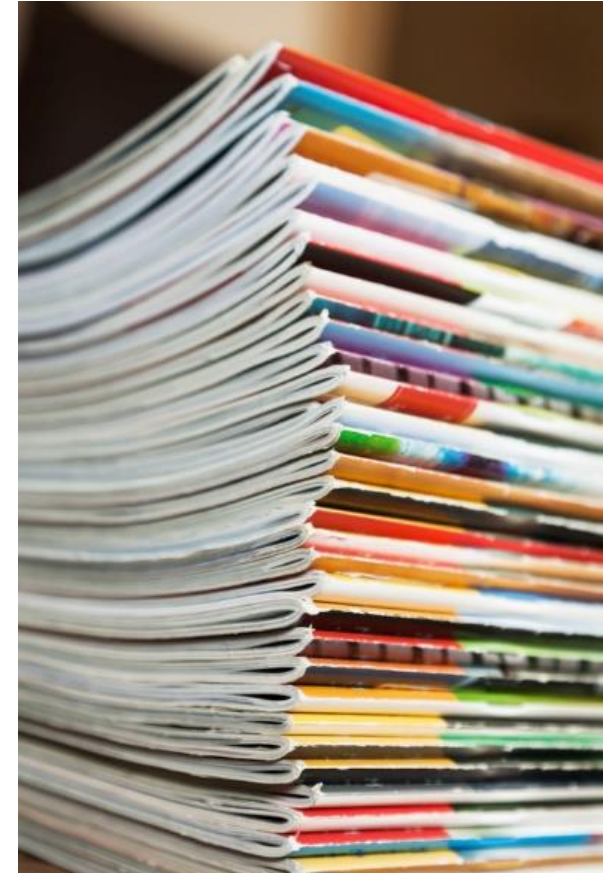
Od czego zacząć

- LIFE Web site https://cinea.ec.europa.eu/life_en – **LIFE project database**
- **Call documents** ([Funding & tender opportunities portal](#))
- **LIFE Regulation and Multi-annual work-programme**
- Informacje, wytyczne opracowane przez **Krajowy Punkt Kontaktowy**

Koniecznie przeczytaj

2

- **LIFE 2022-Call documents**, Section 2, Topic description
- **LIFE 2022-Call documents**, Section 5-9: list of countries, eligibility and admissibility conditions, evaluation criteria and procedure, scoring and thresholds, etc.
- **Submission forms and templates**: essential forms and guides to draw up and submit your proposal
- **Portal Online Manual** (for processes)
- **FAQ under the LIFE CINEA Webpage - Support to Applicants**
- **Portal FAQ** (for general questions)

Liczy się (jasny) pomysł

3

Zadaj sobie pytanie, czy masz:

- jasny cel projektu?
- jasny ogląd aktualnej sytuacji (badań lub rynku) i punktu wyjścia?
- jasność co do uczestników projektu i interesariuszy?
- jasność co do oczekiwanej zmiany – jaki wpływ (efekt) ma mieć projekt?

Stwórz silne konsorcjum

4

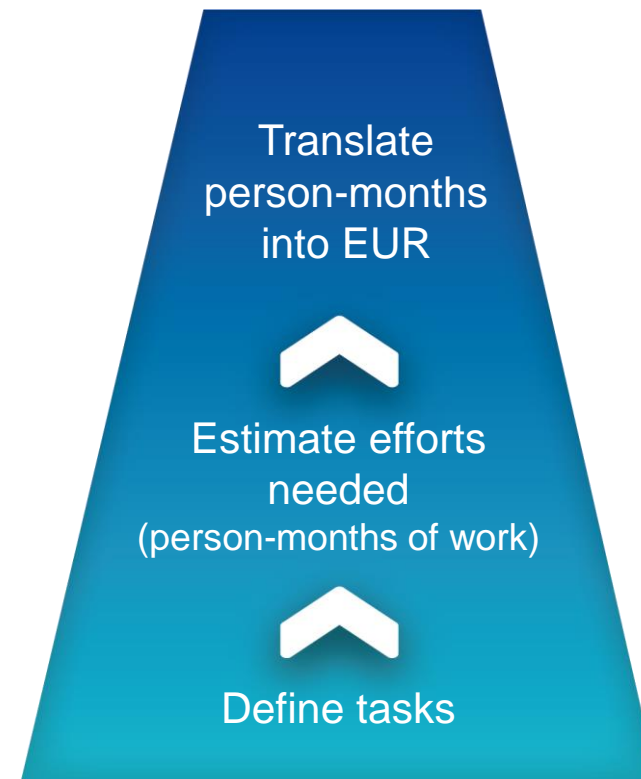
- Dobry dobór partnerów – z odpowiednimi kompetencjami
- Zaangażuj członków konsorcjum w przygotowania – unikaj niespodzianek po zgłoszeniu wniosku
- Utrzymuj motywację konsorcjum - uzgodnij metodę pracy w fazie wniosku, opracuj plan dla ich wkładu
- *Uwaga: w wielu naborach nie ma wymogu tworzenia konsorcjum z wieloma partnerami. Wniosek może złożyć też pojedynczy podmiot o adekwatnym doświadczeniu i możliwościach zrealizowania projektu.*

Budżet

5

- Zdefiniuj swój budżet „oddolnie”
- Najpierw opisz zadania – potem określ dla nich budżet
- Regularnie sprawdzaj spójność planu pracy i pakietu roboczego z:
  - ✓ udziałem zasobów;
  - ✓ odpowiednim podziałem między partnerami;
  - ✓ odpowiednią wagą osobo-miesiący pomiędzy głównymi etapami pracy

Pisanie wniosku

6

- Nie zapominaj o wpływie (efekcie) projektu
- Postępuj zgodnie ze wskazówkami zawartymi w formularzach
- Trzymaj się ściśle określonej liczby stron i nie usuwaj instrukcji

Koncepcja projektu - I

- Opis stanu wyjściowego powinien być jasny, ponieważ jest niezbędny do oceny potencjału projektu
- Kolejność działań powinna być logicznie i wyraźnie powiązana z opisem projektu
- Oczekiwane rezultaty i ilościowe szacunki oddziaływania projektu (w trakcie i po zakończeniu projektu) powinny być precyzyjne - proszę nie zapominać o wskaźnikach KPI

Koncepcja projektu - II

- Działania/plany zapewniające trwałość wyników projektu są absolutnie kluczowe.
- Warto wziąć pod uwagę replikację, a powiązane działania projektowe muszą być dobrze przemyślane.
- Jasny opis beneficjenta zaangażowanego w określone działania.

Koncepcja projektu - III

- Liczbę działań ograniczona do tych niezbędnych do osiągnięcia celów projektu
- Spójność opisu i wyników w Części B oraz w Pakietach Roboczych
- Przemyślany dobór partnerów projektu (należy zaangażować kluczowych interesariuszy)
- Czas trwania projektu powinien uwzględniać:
  - czas na zebranie informacji o efektach działań projektowych
  - opóźnienia w uzyskaniu zezwoleń i zezwoleń

Dobry projekt

Solidna analiza problemu, stan rzeczy i zaproponowane rozwiązanie (baseline)

Zaangażowani kluczowi interesariusze

Rzetelna ocena efektów w całym cyklu projektu i po zakończeniu

Jasna strategia dotycząca tego, jak utrzymać i pomnożyć wpływ

Częste problemy

Niewystarczające informacje ogólne (dlaczego, kto i jak)

Uzasadnienie projektu jest określane w trakcie projektu

Zbyt szerokie cele, zbyt wiele celów

Słabe konsorcjum projektowe (partnerzy nie mają know-how lub niewystarczający budżet)

Nadmiernie optymistyczna/nirealistyczna (lub brak) kwantyfikacja efektu

Replikacja mylona z nawiązywaniem kontaktów i rozpowszechnianiem wyników

Niejasne plany utrzymania wyników po zakończeniu projektu

Ostatnie szlify

7

- Sprawdź kompletność wniosku
- Sprawdź spójność opisu działań i budżetu
- Poproś kompetentną osobę z zewnątrz np. NPK o krytyczną lekturę i informację zwrotną

Information sources and support

European Commission | Funding & tender opportunities | Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA) | Register

SEARCH FUNDING & TENDERS | HOW TO PARTICIPATE | PROJECTS & RESULTS | WORK AS AN EXPERT | **SUPPORT**

Support overview
Guidance & Manuals
FAQ
Helpdesk & Support Services
Support videos

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)

Helpdesk & Support Services

Please note that due to the measures related to the COVID-19 outbreak our IT Helpdesk works in non-standard remote operation, which could introduce some handling delays.

GRANTS TENDERS

Programming period
2021-2027

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)

Support overview
Guidance & Manuals
FAQs

IT Helpdesk
The IT Helpdesk answers your questions about the Funding & Tenders Portal tools and processes.

Europe Direct
Questions about the EU? Europe Direct can help.

Research Enquiry Service
The service deals with enquiries about the validation process of legal entities for all the EU programmes. However, you are requested to contact the Validation Services via the Participant Register first. If you do not have access to the Participant Register, you can submit here your enquiry.

as well as...

[LIFE Info Days!](#)

Project databases

- [LIFE Public Database](#)
- CORDIS for H2020
- **Information portals:** BUILD UP, ManagEnergy
- **LIFE and Clean Energy newsletters**
(Register for updates and success stories)
- **Narodowe Punkty Kontaktowe - NFOŚiGW**

Keep in touch with us

30 years of bringing green ideas to LIFE

https://cinea.ec.europa.eu/life_en

[LIFE Programme](#)

[@LIFEprogramme](#)
[@CleanEnergy_EU](#)

[LIFE Programme](#)

[LIFE Programme](#)

[@LIFEprogramm](#)
[e](#)

[LIFE Newsletter](#)
[Clean Energy Newsletter](#)